

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ЛУБЕНСЬКИЙ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Циклова комісія економічно-комерційних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ»

освітньо-професійна програма *Підприємництво, торгівля та біржова діяльність*

спеціальність *076 Підприємництво та торгівля
D7 Торгівля*

галузь знань *07 Управління та адміністрування
D Бізнес, адміністрування та право*

освітньо-професійний ступінь *фаховий молодший бакалавр*

циклова комісія *економічно - комерційних дисциплін*

Розробник:

Бойко Людмила, викладач економічних дисциплін вищої кваліфікаційної категорії, викладач - методист

Керівник освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова діяльність:

Пономаренко Вікторія, голова циклової комісії економічно-комерційних дисциплін, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Лубни 2025 р.

2. Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Політична економія
Назва структурного підрозділу	Циклова комісія економічно-комерційних дисциплін
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Бойко Людмила, викладач економічних дисциплін вищої кваліфікаційної категорії, викладач - методист Контакти: кабінет циклової комісії економічно – комерційних дисциплін, ауд.№29
Ступінь фахової передвищої освіти	фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля, D7 Торгівля
Передумови для навчання	Здобувачі освіти повинні володіти достатніми знаннями з навчальних дисциплін: «Громадянська освіта», «Маркетинг», «Соціологія», «Історія України», «Правознавство», «Менеджмент».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів освіти системи знань з питань закономірностей розвитку суспільного виробництва, механізму дії та ефективного використання людьми економічних законів для задоволення їхніх матеріальних і соціально-економічних потреб, раціональної поведінки в умовах обмежених виробничих ресурсів. Реалізація основної мети має стати основою свідомого прийняття майбутніми спеціалістами власних економічних рішень, які забезпечать їм достатній рівень життєвої компетенції у сфері економічних відносин на рівні держави, родини та окремої особи.

Основні завдання дисципліни:

- вивчення загальних засад економічного життя суспільства, закономірностей розвитку економічної системи, механізму дії економічних законів і використання їх людьми у процесі господарської діяльності;
- визначення принципів рис основних соціально-економічних систем та напрямів їх еволюції;
- з'ясування ролі політичної економії у розробці шляхів формування і реалізації соціально-орієнтованої економічної системи суспільства.

4. Результати навчання (компетентності випускника)

Компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства

Програмні результати навчання:

РН 2. Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій та торговельній діяльності із професійною метою.

РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

РН 5. Здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість, володіти навичками міжособистісної взаємодії для досягнення професійної мети.

РН 7. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємницької та торговельної діяльності для подальшого використання у практичній діяльності.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	сем.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
<u>МОДУЛЬ 1.</u>						
Тема 1. Політична економія як фундаментальна суспільна наука.	6	2			2	2
Тема 2. Виробництво матеріальних благ і послуг. Економічні потреби та інтереси.	8	2			2	4
Тема 3. Економічні системи суспільства. Відносини власності.	6	2			2	2
Тема 4. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	12	6			2	4
Разом за модулем 1	32	12			8	12
<u>МОДУЛЬ 2.</u>						
Тема 5. Ринок, його суть і функції. Конкуренція і монополія.	10	6			2	2
Тема 6. Підприємство як товаровиробник. домогосподарство в системі економічних відносин.	6	2			2	2
Тема 7. Капітал. Наймана праця і заробітна плата. Витрати виробництва і прибуток.	10	6			2	2
Разом за модулем 2	26	14			6	6
<u>МОДУЛЬ 3.</u>						
Тема 8. Галузеві особливості виробництва та функціонування капіталу.	8	2			2	4
Тема 9. Суспільне відтворення. Зайнятість. Економічне зростання.	12	4			4	4
Тема 10. Суть і структура світового господарства. Економічні аспекти глобальних проблем.	12	4			4	2
Разом за модулем 3	32	10			10	12
Усього годин	90	36			24	30

6. Трудомісткість:

Загальна кількість годин: 90 год (кредитів ЄКТС 3)

Кількість модулів: 3

Форма семестрового контролю: залік

7. Оцінювання результатів навчання

Оцінка за 4 – бальною шкалою	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	Здобувач освіти вільно користується поняттями, твердженнями і формулами з курсу політекономії, виявляє особливі творчі здібності; вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію; досконало виконує поставлені завдання; вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях; переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили при вивченні дисципліни.
4 (добре)	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, володіє навичками практичного використання понять, тверджень, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна; вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність.
3 (задовільно)	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу; виявляє знання і розуміння теоретичних відомостей та принципів практичного використання формул з курсу політична економія, проте недостатньо володіє навичками розв'язування задач і вправ; з допомогою викладача може аналізувати поставлені завдання, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
2 (незадовільно)	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що становлять незначну частину навчального матеріалу; під час виконання практичних завдань допускає грубі фактичні помилки, або ж не володіє практичними навичками використання понять, тверджень і формул з курсу для виконання завдань.

8. Політика курсу навчальної дисципліни

8.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політику щодо академічної доброчесності регламентує Положення про академічну доброчесність у Відокремленому структурному підрозділі «Лубенський фінансово-економічний фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету». Дотримання принципу академічної доброчесності здобувачами фахової передвищої освіти при опануванні навчальної дисципліни передбачає: самостійне виконання завдань поточного, модульного та підсумкового контролю; добросовісна та коректна робота із джерелами інформації, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права.

8.2. Комунікаційна політика

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні мати електронну пошту та на випадок проведення занять у дистанційному режимі обліковий запис в спеціалізованому хмарному середовищі. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися через засоби комунікації: електронну пошту, месенджери, чати, відеоконференції тощо.

8.3. Політика щодо відвідування занять

Здобувачі фахової передвищої освіти зобов'язані відвідувати всі види навчальних занять, що передбачені навчальним планом, відповідно до розкладу занять. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач фахової передвищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту групи. При не явці на заняття через поважні причини, не пізніше трьох днів після виходу на заняття подати підтверджуючі документи куратору групи. Кожне пропущене без поважної причини заняття відпрацьовується здобувачем фахової передвищої освіти на оцінку у формі усної співбесіди, письмової роботи тощо. Пропущена тема вивчається студентом самостійно.

8.4. Політика щодо перескладання

Перездача модульних оцінок на підвищення не дозволяється (за винятком незадовільних оцінок). Здобувач фахової передвищої освіти, який одержав незадовільну семестрову оцінку, може ліквідувати академічну заборгованість за погодженням із завідувачем відділення до початку наступного за сесією семестру згідно з розкладом ліквідації заборгованості в терміни, визначені заступником директора з навчальної роботи. При ліквідації академічної заборгованості допускається перескладання заліку не більше двох разів: перший раз викладачу, другий – комісії, до складу якої входить заступник директора з навчальної роботи, голова циклової комісії (за якою закріплена дана дисципліна) та викладач.

9. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Податковий кодекс України. Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI (Редакція від 24.02.2023). URL: <https://tax.gov.ua/nk/zminu>
2. Про банки і банківську діяльність. Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
3. Башнянин Г.І., Шевчук Є.С. Політична економія: підручник.- Львів: «Новий Світ – 2000», 2025.
4. Вергун В.А. Економікс : навч. посіб. / В. А. Вергун, О. І. Ступницький, О. А. Приятельчук, Я. М. Гуменюк. – Київ : Вадекс, 2023. – 422 с
5. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика [Текст]: підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. - 232 с.
6. Колосінська С.І. Економічна теорія: навчальний посібник. Укл: М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівці: Чернівец. нац. унів-т., 2021. 200 с. URL: <https://lnk.ua/YNga8E5eZ>
7. Крокарєв І.В. Основи економічної теорії : навч. посіб / І.В. Кокарєв. Дніпро: ДДУВС, 2020. 100 с.

Додаткова

1. Черкашина Т.С. Економічна теорія [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до виконання практичних завдань / уклад. Т. С. Черкашина. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2025. – 57 с. URL: <https://lnk.ua/k4xREWdVy>
2. Якобчук К. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.П. Якобчук. К.: Видавництво Ліра-К, 2020. 450 с.
3. Якобчук В.П., Ходаківський Є.І., Литвинчук І.Л., Симоненко Л.І., Довженко В.А., Захаріна О.В., Тищенко С.В., Іванюк О.В., Кравець І.В., Пугачова Н.С. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.П. Якобчук. К.: Видавництво Ліра-К, 2020. 450 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12643.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Про зовнішньоекономічну діяльність. Закон України від 16 квітня 1991 року № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
3. Офіційний сайт Національного банку України. – URL: www.bank.gov.ua.
4. Офіційний сайт Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України. URL: www.me.gov.ua.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua